2. Ulusal
Yaban Hayvanları Kongresi

26-28 Mayıs 2022
VAN

"Tabiat hep birlikte daha güzel"

2.Ulusal
Yaban Hayvanları
Kongresi

Sözlü Sunum

Türkiye'de Bazı İstilacı Yabancı Türlere İlişkin Biyoçeşitlilik Verilerinin Vatandaş Bilimi ile Toplanması

Esra Per[1], Gökçe Coşkun[2], Önder Cırık[3]

[1]Gazi University, Faculty of Science, Department of Biology, Ankara, Turkey

[2]Antalya Birdwatching Society, Antalya, Turkey

[3]Güvenevler Mah. 1928 Sok. Ekinci Global İş Merkezi No:5/25 Yenişehir/Mersin 33140, Turkey

Sorumlu yazar: esraper@gazi.edu.tr

Özet:

Türkiye'de egzotik türlerin karasal ve denizsel ekosistemlerde gözlenmesindeki en itici güç ticarettir. Her geçen yıl kentsel, kırsal ve korunan alanlardaki egzotik tür çeşitliliği ve popülasyonları artmaktadır. Bazı yabancı türler istilacı hale gelmektedir. Bu durum sosyal, ekolojik ve ekonomik bazı etki ve sorunları beraberinde getirmektedir. Vatandaş Bilimi, dünyanın farklı bölgelerinde yerli olmayan türlerin ilk kez tespitinde ve izlenmesinde etkili bir araçtır. Bu araştırmada vatandaşların kolay tanımlayabileceği egzotik türlerin vatandaş bilimi ile izlenmesi amaçlanmıştır. Türkiye'de 2021-2022 yılları arasında yabancı türlerin durumuna dair gözlem verileri sosyal medya platformu Twitter (Papağan Sayımları (@papagansay), Evcil X Yaban (@evcilxy) Gökçe Coşkun (@matvor)) üzerinden internet tabanlı bir Vatandaş Bilimi çalışması yürütülerek toplanmış, video konferanslar ve anketler yapılmış, veriler analiz edilmiştir. *Twitter* üzerinden yapılan bildirimlerle egzotik türlere dair yeni kayıtlar tespit edilmiştir. Örneğin çiğdecinin Hatay'da altı bireylik popülasyon kurduğu tespit edilmiş, akyanaklı arapbülbülünün İstanbul'da üreme gösterdiği tespit edilmiş, doğada kutsalaynak ilk kez İzmir'de, karaca arapbülbülü ise ilk kez Ankara'da gözlenmiştir. Ticareti yasak olan kırmızı yanaklı su kaplumbağasına hem iç su ekosistemlerinde hem de kentsel göletlerde rastlanılmıştır. Kırmızı palmiye böceği, Akdeniz, Ege ve Marmara Bölgesi'ndeki palmiye ağaçlarını olumsuz etkilemektedir. Araştırmamıza katılan gönüllülerin %54,9'u kadın, %43,1'i erkek, %2'si ise cinsiyetini belirtmek istememiştir. Araştırmaya katılanların ilgi grupları; konuya ilgi duyan vatandaş (%71,4), kamu çalışanı (%9,9), doğa gözlemleri yapan gönüllü (%5,9), akademisyen (%5,9) ve sivil toplum kurumu temsilcileridir (%1). Katılımcıların %3'ü istilacı tür kavramını daha önce duymamıştır. Katılımcıların %62'si karasal ekosistemlerdeki yabancı türler hakkında bilgi sahibi olduğunu beyan etmiştir. Katılımcıların %66,7'si kentsel alanlarda en sık karşımıza çıkan yabancı hayvan türü olarak yeşil papağan, %32,7'si serçe ve %0,7'si su maymununu (koypu) seçmiştir. Katılımcıların %92,5'i kokar ağacı, %5,8'i çınarı, %1,7'si ise Türk meşesini yabancı bir ağaç türü olarak seçmiştir. Katılımcıların %82,7'si denizel alanlarda en sık karşımıza çıkan hayvan türü olarak balon balığı, %14'ü yunusu ve %3,3'ü Akdeniz fokunu seçmiştir. Araştırma bulgularına göre Türkiye'de istilacı yabancı türlere dair gözlemler çeşitlenerek artmaktadır. Ülkede yerli ve yerli olmayan türler üzerine vatandaşların farkındalığının artırılması gereklidir. Bu konuda sosyal medya oldukça etkili bir

araç olmak ile birlikte vatandaş biliminin eğitim müfredatına dahil edilmesinin doğa koruma alanında önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Biyogüvenlik, Egzotik, Yerli olmayan, Sosyal Medya, Twitter.

#*Bu araştırma Alien-CSI (CA17122) adlı COST aksiyonu tarafından desteklenmektedir. Gözlemlerini paylaşarak araştırmamıza katkı sağlayan gönüllülere teşekkür ederiz.*

2.Ulusal Yaban Hayvanları Kongresi

Oral Presentation

Citizen Science for the Purpose of Collecting Biodiversity Data on Several Invasive Alien Species in Turkey

Esra Per[1], Gökçe Coşkun[2], Önder Cırık[3]

[1]Gazi University, Faculty of Science, Department of Biology, Ankara, Turkey

[2]Antalya Birdwatching Society, Antalya, Turkey

[3]Güvenevler Mah. 1928 Sok. Ekinci Global İş Merkezi No:5/25 Yenişehir/Mersin 33140, Turkey

Corresponding Author: esraper@gazi.edu.tr

Abstract:

The presence of exotic species in terrestrial and marine habitats in Turkey is driven by commerce. The diversity and populations of exotic species in urban, rural, and protected regions increase each year. Certain exotic species are becoming invasive. This condition has certain social, ecological, and economic impacts and issues. Citizen Science is a useful tool for the first detection and monitoring of non-native species in many regions of the world. Citizen science is used in this study to monitor invasive species that can be easily detected by citizens. Observational data on the status of alien species in Turkey between 2021 and 2022 were gathered via an internet-based Citizen Science study on the social media platform *Twitter* (Count Parrot (@papagansay), Domestic X Wildlife (@evcilxy), Gökçe Coşkun (@matvor)), video conferences, and surveys, and then analyzed. New exotic species records have been detected via *Twitter*. The common mynas established a population of six individuals in Hatay, the white-eared bulbul breeds in İstanbul, the African sacred ibis was spotted for the first time in İzmir, and the red-vented bulbul was spotted for the first time in Ankara. The red-eared slider, whose trade is banned, has been recorded in both inland water ecosystems and urban ponds. The palm weevil has a negative impact on palm trees in the Mediterranean, Aegean, and Marmara areas. 54.9% of the participants in our research were female, 43.1% were male, and 2% did not choose to disclose their gender. Enthusiastic citizens (71.4%), public servants (9.9%), volunteers (5.9%), academics (5.9%), and non-governmental organization representatives (1%) are main interest groups. 3% of the interviewees were unfamiliar with the notion of invasive species. 62% of the participants reported having knowledge of alien species in terrestrial habitats. 66.7% of responders selected the rose-ringed parakeet, followed by the house sparrow (32.7%) and the nutria (coypu) (0.7%) as the most common alien animal species in urban areas. 92.5% of the participants selected the tree of heaven, 5.8% selected the plane tree, and 1.7% selected the Turkish oak as alien tree species. 82.7% of the responders selected the puffer fish, 14% the dolphin, and 3.3% the Mediterranean monk seal as the most common marine alien species. Invasive Alien Species observations in Turkey are rising and diversifying, according to the findings of the research. Citizen awareness of native and non-native species in the country must be increased. Even while social media is a highly successful tool in this regard,

it is considered that incorporating citizen science into the curriculum will make important contributions to the field of nature conservation.

Keywords: Biosecurity, Exotic, Non-Native, Social Media, Twitter